

BODHITŠARJĀVATĀRA

ŠĀNTIDEVA

Sanskriti keelest tõlkinud Linnart Mäll

Rmt: Budismi pühad raamatud, 3, 2008

VIII

ÜLETAV MÕTLUS

1

Kui tarmu on kasvatatud, siis hakatagu meelt keskendama. Hajameelne inimene on meeleplekkide hambus.

2

Hajevil ei ole see, kes ihu ja meelega on eraldunud. Sellepärast hülga maailm ja loobu vahetegemisest.

3

Maailma ei hüljata kiindumuse tõttu ning himust vara ja muu selletaolise järele. Tark mõelgu hüljates nii:

4

«Meelerahu ja analüüsiva vaatlusega saan meeleplekkidest jagu.» Esmalt otsitagu meelerahu, seda aga leitakse vaid siis, kui maailma suhtutakse kiindumustest vaba rõõmuga.

5

Kas maksab kaduval kiinduda kaduvasse? Armsat ei nähta enam ju tuhandete elude vältel.

6

Kui ei nähta, siis ollakse kurb ja ei suudeta keskenduda. Kui aga nähakse, siis ei küllastuta ja iha vaevab nagu varemgi.

7

Kui ihatakse kohtumist armsaga, siis ei nähta asju nii, nagu need on, ning hukutakse kurbusetules põledes.

8

Taaskohtumisele mõeldes kaob elu elu järel mõttetult. Kestvuseta sõbrad hukutavad Kestva Seadmusegi.

9

Halva sünni leiab kindlasti see, kes kõnnib rumalatega üht rada. Kui seda saatust ei soovita, siis mida annab rumalatega suhtlemine?

10

Praegu on nad sõbrad, hetk hiljem – vaenlased. Nad vihastavad selle peale, mille üle tuleks rõõmu tunda. Tavalisi inimesi on raske rahuldada.

11

Nad satuvad raevu, kui neile rääkida hüvest, nad kisuvad mindki hüvest eemale. Kui neid mitte kuulata, siis nad vihastavad ja langevad halba sünni.

12

Nad kadestavad neid, kes on kõrgemal, võistlevad omasugustega ja on ülbed alamatega. Nad joobuvad kiitusest ja solvuvad laimusest. Mis kasu on rumalatest?

13

Rumalatel kandub paratamatult üle ennasttäisolek ning soov teisi laimata ja sansaara rõõmudest lobiseda või mõni teine jälkus.

14

Ei ole mõtet nendega kohtuda. Sellepärast hakkam elama üksi, õnnelikuna ja plekkideta meelega.

15

Page rumalast kaugele, kui aga teda siiski kohtad, siis tee talle meehead, mitte nii, nagu lähedane sõber, vaid üsna tavalisel kombel.

16

Nagu mesilane võtab õiest mee, nõnda võtan mina Seadmusest mõtte. Alati uuena ilmudes jään igal pool tundmatuks.

17

Ma olen väga rikas ja lugupeetud, ma olen paljude ihaldusalune. – Tõesti-tõesti, surma palge ees aga valdab surelikku hirm.

18

Mis naudingust ka ei tunneks sõgestatud meel mõnu, selle kõrval seisab ikka tuhandekordselt suurem kannatus.

19

Sellepärast ärgu mõistja ihaldagu, ihaldatu on ju ohtlik. Mis aga ise ilmub, seda tuleb põhjalikult uurida.

20

Paljud on saanud rikkaks, paljud on saanud kuulsaks, kuid nad ei tea, mida rikkuse ja kuulsusega peale hakata.

21

Mõned ei salli mind. Miks peaksid mind aga ülistused rõõmustama? Mõned kiidavad mind. Miks peaksid mind aga laitudud kurvastama?

22

Inimeste veendumused ei ole ühesugused. Ei olda rahul isegi Võitjatega, miks siis peaks rahul oldama minusuguse nõmedaga? Pole mõtet tunda muret ilmaasjade pärast.

23

Nad põlgavad vaeseid ja mõtleavad rikastest halba. Nad on loomult talumatud, kuidas saavad nad kellelegi rõõmu valmistada?

24

Tathāgatad on öelnud, et rumalad ei ole kellegi sõbrad, sest nad tunnevad rõõmu vaid sellest, mis lubab omakasu.

25

Kui rõõm on seotud omakasuga, siis on see rõõm ainult iseene jaoks, samuti on varanduse kaotamise puhul tuntav meelehärm põhjustatud vaid õnnetunde kadumisest.

26

Puud ei soovi halba ja nad ei vaja auavaldusi. Millal hakkab elama nii meeldivate kaaslaste seas?

27

Millal valin peatuspaigaks tühja templi, puujuure, koopa? Millal lähen ootusteta ja taha vaatamata?

28

Millal saan viibida mitte kellelegi kuuluvatel avaratel aasadel, liikudes sinna, kuhu soovin, ja peatudes seal, kus soovin?

29

Millal saan olla hirmuta, ihu pärast muretsemata, kandes rüüd, mis ei kõlba vargalegi, ainsaks varaks savikauss?

30

Millal lähen surnuaeda ja võrdlen oma hävimisele seatud ihu teiste luukeredega?

31

Minu ihu roiskub ja hakkab lehkama nii, et isegi šaakalid ei söanda ligi tulla.

32

Ühtse ihu üheskoos sündinud kondidki eralduvad üksteisest, mis siis veel rääkida armsatest inimestest?

33

Üksipäini sünnitakse, üksipäini surrakse. Keegi ei jaga su piinu. Mis siis armsatest, kes teevad takistusi?

34

Nagu teekäija võetakse võõrastemajas vastu, nõnda võetakse olemasolu teed kõndija vastu sünnivõõrastemajas.

35

Mingu ta varem metsa elama, kui neli meest teda ära kandma ja inimesed taga nutma hakkavad!

36

Keha on seal üksi, keegi ei põlga seda ja keegi ei kiindu sellesse. Ta on juba varem maailmale surnud ja tema surm ei kurvasta kedagi

37

ning ka tema ei tunne muret kurvastajate pärast, ja keegi ei saa teda takistada Buddhat ja teisi meenutamast.

38

Sellepärast peaksin alati otsima meeldivat, vaigistavat ja rahustavat üksindust, kus vaibuvad kõik erutused.

39

Kõikidest muudest mõtetest vabana, vaid meelega meelestatud meelega harjutan meele keskendamist ja ohjeldamist.

40

Kõik halb siin ilmas ja teises on tekkinud himudest: siin kütked, tapatöö ja piinad, seal põrgu ja teised halvad sünnid.

41

Kelle pärast sa oled palju kordi kummardanud kupeldajate ees maani, kelle pärast sa ei ole hoolinud patust ega häbist,

42

vaid oled kulutanud vara ja ennast hädaohtu asetanud, keda emmates oled tundnud ülimat naudingut, –

43

see on nüüd vaid kondid, mis lebavad omaette ja ei kuulu sinule. Emba neid kui palju soovid, kas saad rahuldust?

44

Mida viivitades tõsteti ja häbelikult langetati, mida sa varem olid näinud või mitte, sest seda varjas loor,

45

selle plekiliseks tõmbunud näo nokkisid raisakullid täna sootuks lihast puhtaks, otsekui suutmata seda vaadata. Miks ei söanda sa sellele pilku heita?

46

Täna õgiti ära see, kellel sa ei lubanud võõraste pilkude alla sattuda. Miks sa nüüd ei astu kadedalt vahele?

47

Nähes seda lihahunnikut, mida raisakullid nokivad, miks ei kingi sa temale vanikuid, ehteid ja sandlialvi?

48

Liikumatud luukeret nähes valdab sind hirm. Miks ei ole sul aga hirmu siis, kui teda liigutab keegi, kes on vetaalataoline?

49

Sülg ja roe on tekkinud ühest ja samast toidust. Sulle ei meeldi roe, miks aga meeldib võõrast sülge

maitsta?

50

Sa ei naudi pehmeid puuvillpatju. Kas mitte sellepärast, et need ei lehka? Tõesti, himurad on roojast sõgestunud!

51

Sulle meeldib see, mis on nahaga kaetud, kas aga see, mis peitub katte all, ei meeldi? Kui meeldib, miks siis embad vaid seda, mis on kaetud?

52

Kui sa paska ei himusta, miks embad siis teise inimese lihasaviga krohvitud ja soontega kokku köidetud luukeret?

53

Sinus eneses on palju rooja, naudi siis juba seda! Unusta, sitahimustaja, võõras pasakott!

54

Kas himustad näha ja katsuda tema liha? Miks ihkad sa liha, mis loomult on tundetu?

55

Tema meelt ei ihka sa sellepärast, et seda ei saa näha ega katsuda. See aga, mida saab näha ja katsuda, on tundetu. Miks embad siis asjata?

56

Ei ole ime, et sa ei mõista teise ihu roojasust. Hämmastav on hoopis see, et sa ei mõista oma roojasust.

57

Oo roojast joobunud meel! Sa ei hooli pilvitust taevast paistva päikese kiirte läbi õitsema puhkenud värskest lootosest, sitakerest aga saad naudingut!

58

Sa ei taha puudutada mulda, kui see on roojaga rüvetatud. Miks ihkad aga puudutada keha, kust roe on välja tulnud?

59

Kui sa ei himusta rooja, miks embad siis seda, mis on üles kasvatatud roojaga väetatud põllul tärganud vilja abil?

60

Sa põlgad ära roojast sündinud roojase ussi. Kas mitte sellepärast, et ta on nii tilluke? Sellist roojast sündinut sa ju himustad, kelle sees on palju rooja.

61

Oh sitahimustaja, su omagi pask ei ole sulle vastik ja sa ihkad veel teisigi pasakotte!

62

Maapindki saab roojaseks suust alla neelatud ja välja heidetud keedetud maitsestatud riisist ning kamprist ja muudest maiuspaladest.

63

Kui sind ei veena see roojus, mis lebab su enese silme ees, siis vaata kalmistule heidetud jubedaid kehasid!

64

Õudne on vaadata, kui nahk küljest rebeneb. Kuidas saab veel tekkida iha, kui seda kõike teatakse?

65

Ihult leviv hõrk lõhn pärineb ju sandlivalvilt ja ei milleltki muult. Miks ihata kedagi lõhna pärast, mis ei kuulu temale enesele!

66

Kui loomult lehkav ei paku naudingut ja mõnu, miks siis ihatakse mõttetult seda, mida peab enne

salvidega võidma?

67

Kui hea lõhn pärineb sandliilt, miks ihkad siis veel ihu? Miks ihata kedagi lõhna pärast, mis ei kuulu temale enesele?

68

Kui pikkade küünte ja juustega ning mustade ja kollaste hammastega kõntsast ropp keha on loomult vastik,

69

miks seda siis hoolsalt klantsida enesetapuks nagu mõõka? Maailm on täis sögestunud hulle!

70

Sind valdab vastikus, kui oled surnuaias näinud üht-kaht luukeret. Ometi tunned mõnu liikuvatest luukeredest sellel kalmistul, mida nimetatakse linnaks.

71

Isegi seda rooja ei saa tasuta, selle hinnaks on kokkukogutu raiskamine ning piinad pörgus ja teistes halbades sündides.

72

Laps ei suuda veel vara koguda, sellepärast ei ole noorukieas ennast millegagi õnnelikuks teha. Noorus möödub vara kogudes, mis rõõmu aga pakub vanadus?

73

Mõned patuhimustajad väsivad õhtuks nii ära, et koju jõudes kukuvad kokku nagu laibad.

74

Teised kannatavad sõjaretkedel koduigatsuse käes. Aastate kaupa ei näe nad oma lapsi ja naisi, keda ometi näha ihkavad.

75

Mille nimel ihast sögestatu ka ennast maha ei müü, eesmärk jääb kätte saamata. Elu aga möödub mõttetult, teiste toimetusi toimetades.

76

Mõned müüvad maha oma keha ja teevad orjatööd. Nende naised aga sünnitavad metsas puude all.

77

Selleks, et elada, astuvad mõned võitlusesse, mis ometi seab elu kahtluse alla. Uhkuse pärast lähevad himudest petetud juhmid orjusesse.

78

Himustajaid on katki raiutud, himustajaid on oda otsa torgatud, nähtud on ka põletatuid ja mõõgaga tapetuid.

79

Varandus on kõige kestvam mõttetud, sest muret valmistab nii selle kogumine, talletamine kui ka kaotamine. Varanduse külge köidetud ei pääse hetkekski olemasoluvaevadest, viseldes siia-sinna.

80

Himustajate vaevad on suured, naudingu võimalus aga niisama väike kui vankrit vedaval loomal võimalus rohukõrt krapsata.

81

Naudingunatukese nimel, mida isegi loom hõlpsasti leiab, hävitatakse patutegudega see hetkede kokkulangemine, mida oli nii raske leida.

82

Kui palju vaeva nähakse mõttetult eksleva, tühise, pörgusse ja teistesse halbadesse sündidesse langeva ihu pärast!

83

Et saada Buddhaks, ei ole vaja kümmet miljondikku osagi sellest vaevast. Himutsejate kannatused on Virgumisteed käijate omadest suuremad, kuid ometi ei vii need Virgumisele.

84

Kui meenutada põrgupiinu, siis ei ole ei relvad, mürk, tuli, kuristikud ega vaenlased nii hirmsad kui himud.

85

Kui see sind kohutab, siis leia rõõmu eraldumises tülidest ja muredest vabadesse rahustavatesse metsadesse.

86

Õnnelik on see, kes õrnpehmest metsatuulest värskendatuna kõnnib kuukiirtest jahutatud lossisarnastel kaljuastangutel ja mõtleb, kuidas teistele head teha.

87

Vara varjamise vaevast vabana läheb ta kõrvale vaatamata sinna, kuhu soovib, jäädes ükskõik kui kauaks peatuma ükskõik kuhu: tühja majja, puujuurele või koobastesse.

88

Ta liigub vaid oma soovil, kodutuna ja millestki sõltumata. Ta maitseb niisugust rõõmu ja õnne, mida isegi Indra ei leia hõlpsalt.

89

Kui ühel või teisel viisil on eraldumiseks vajalikud omadused kujustatud ja kahtlused kadunud, siis hakatagu Virgumismeelt kujutama.

90

Esmalt on vaja kujutada enese ja teiste samastamist. Õnnes ja kannatuses on kõik võrdsed, sellepärast tuleb kõiki kaitsta nagu iseennast.

91

Kuigi ihu koosneb paljudest osadest, nagu käed ja jalad, tuleb seda ometi hoida ühtsena. Samuti on osadest koosnev maailm õnnes ja kannatustes jagamatu.

92

Kuigi mu kannatus ei puuduta teiste kehasid, on mul seda kannatust raske taluda, sest ma armastan ennast.

93

Kuigi ma ise ei tunne teise kannatust, on tal seda kannatust raske taluda, sest ta armastab ennast.

94

Ma pean teiste kannatused kaotama, sest need on kannatused ja sarnased minu kannatustega! Ma pean teisi toetama, sest nad on olendid ja minuga sarnased!

95

Kui minule ja teistele meeldib õnn võrdselt, mis eripära on siis minus, et hoolin ainult enesest ega hooli teistest?

96

Kui minule ja teistele ei meeldi ohud ja kannatused, mis eripära on siis minus, et hoolin ainult enesest ega hooli teistest?

97

Tema kannatus ei valmista mulle valu. – Kui sa sellepärast ei hooli teistest, miks hoolid siis oma tulevases ihust, kuigi ka see ei valmista sulle valu?

98

Mina olen ka siis seesama. – See järeldus ei ole õige, sest üks on see, kes sureb, ja teine see, kes sünnib.

99

Igaüks peab ennast ise hoidma kannatuste eest. – Jala kannatus ei ole käe oma, miks siis see hoiab

toda?

100

Selles küsimuses puudub loogika, sest hoidmine toimub ju eneseteadvuse kaudu. – Samuti ei ole loogiline eristada ennast ja teisi,

101

sest antud juhul ei ole õige rääkida 'järgnevusest' või 'kogumist' nagu rea või sõjaväe puhul. Kas saab kannatus olla selle oma, keda ennast ei ole olemas?

102

Kui erandita ühelgi kannatusel ei ole omanikku, siis tuleb neid kõiki tõrjuda sellepärast, et need on kannatud. Miks teha vahet?

103

Miks kannatusi tõrjuda? – Selle vajalikus ei kahtle keegi. Kui juba tõrjuda, siis kõiki, kui mitte tõrjuda, siis suhtu enesesse nagu kõikidesse!

104

Kaastunne põhjustab samuti palju kannatusi, milleks neid vägisi esile kutsuda? – Kui oled näinud maailma kannatusi, kuidas saad siis väita, et kaastunne põhjustab palju kannatusi?

105

Kui üks kannatus aitab kaotada palju kannatusi, siis tuleb see kannatus esile kutsuda kaastundest enese ja teiste vastu.

106

Sellepärast Supušpatšandra, kuigi teadis, mis piinu kuningalt on oodata, ei hoidunud oma kannatustest kõrvale, et kaotada teiste kannatusi.

107

Nagu haned lootoslillede keskele, nõnda laskuvad Avitšisse need, kes on kujustanud pidevust ja tunnevad rõõmu teiste kannatuste vaigistamisest.

108

Nähes olendeid vabanemas, on nad täis rõõmu. Tõesti, nendele piisab sellest, mida hakkaksid nad peale veel maitsetu vabanemisega?

109

Kes teistele head teevad, need ei ole upsakad ega imetle ennast. Nad ei ihka oma tegude vilja küpsemist, teistele hea tegemine on nende ainus soov.

110

Sellepärast ka mina, niivõrd kui ma ennast rüveda eest hoian, peaksin kaastundlikult ka teisi hoidma.

111

Harjumusest peetakse 'minaks' seda, mis on tekkinud teistele kuuluvatest seemne- ja veretilkadest, kuigi tegelikult ei ole ta see.

112

Miks ei peeta 'minaks' teiste ihusid? See ei tohiks ju võimatu olla, sest oma ihu on ka võõras?

113

Oleta, et sina oled vigu täis ja teised on vooruste mered, ning kujutle, et lahkud iseenese seest ja asud teise sisse.

114

Sellega ollakse ju nõus, et käed ja jalad on ihu liikmed, miks siis mitte sellega, et olendid on maailma liikmed?

115

Harjumusest peetakse 'iseks' oma minatut ihu. Miks ei harjutata teiste pidamist 'iseks'?

116

Kes teistele ainult head teevad, need ei ole upsakad ja ei imetle ennast. Kui ainult enesest hoolida, siis ei ole vilju lootagi.

117

Niisiis, kui sa tahad ennast hoida piinade ja vaevade eest, siis harju mõttega, et olenditesse tuleb suhtuda kaastundlikult ja kaitsvalt!

118

Avitaja Avalokita pühendas isegi oma nime selleks, et ei kardetaks ebamugavusi inimhulkade seas.

119

Raskusi ei tohi karta sel määral, mil määral on harjumusväge. Ei ole röömu selleta, kelle nime kuulaminegi äratav hirmu.

120

Kes soovib kiiresti vabastada iseennast ja teisi, see harjutagu ülimat saladust – iseenese vahetamist teistega.

121

Väikseimgi hädaoht kohutab seda, kes on enesesse ülemäära kiindunud. Võib-olla hoopis vihata toda 'iset', kes nagu vaenlane äratav hirmu.

122

Kes nälja ja janu vastu vahendit otsides tapab linde, kalu ja loomi või takistab nende teed,

123

kes kasu ja kuulsuse nimel surmab isegi vanemaid ning varastab Kolmele Kalliskivile toodud ohvreid ja saab selle tõttu Avitši kütteks,

124

see ongi 'ise'. Kas haritlane saab seda hoida, ihaldada ja kummardada? Kas saab seda austada?

125

«Kui annetan, mida siis süü?» – enese peale mõeldes saadakse pišaatšaks. «Kui süü, mida siis annetan?» – teiste peale mõeldes saadakse jumalate kuningaks.

126

Kes enese pärast teisi piinab, seda praetakse põrgus. Kes teiste pärast ennast piinab, see leiab kõik täiused.

127

Enese upitamise soov viib vaid halba sündi, tühisusse ja nõmedusse, selle vältimine aga heasse sündi, aupaklikkusesse ja tarkusesse.

128

Kes enese pärast teisi käsutab, see maitseb orjaelu. Kes teiste pärast ennast käsutab, see maitseb isandaelu.

129

Kui palju ka ei oleks maailmas õnnetuid, need kõik ihkavad õnne vaid enesele. Kui palju ka ei oleks maailmas õnnelikke, need kõik ihkavad õnne vaid teistele.

130

Kuid miks nii palju sõnu? Jälgige vaid ja te näete, milles erinevad omakasupüüdlik rumal ja teistele kasu toov tark.

131

Kui oma õnne teiste kannatustega ei vahetataks, siis ei saadaks sansaaras Buddhaks. Kust siis õnn tuleks?

132

Aga jätame kõrvale teise ilma, sest isegi paistev eesmärk ei täituks: teener ei teeks tööd ja peremees ei maksaks palka.

133

Sõgedad, kes ei saa aru, et nende õnn sõltub teiste õnnest, ja jäävad selle tõttu ilma nii paistva kui ka paistmatu õnne võimalusest, tormavad õudsetesse kannatustesse, sest ka kannatused on vastastikusel sõltuvuses.

134

Missuguseid õnnetusi, kannatusi ja ohtusid ka ei oleks maailmas, kõik need on olemas vaid selle tõttu, et takeldakse 'ise' külge. Miks ma aga peaksin taklema?

135

Nagu tulest väljumata ei pääseta põlemisest, nõnda ei pääseta kannatustest enne, kui enesest lahti ei õelda.

136

Selleks, et vaigistada oma kannatusi ja teiste kannatusi, kingin ma enese teistele ning suhtun teistesse kui enesesse.

137

Mu meel, mõista ometi, et sõltun teistest! Ära mõtle millestki muust kui sellest, kuidas kõikidele olenditele head teha!

138

Ei ole õige tarvitada teiste silmi selleks, et oma huvides vaadata. Ei ole õige kasutada teiste käeliigutusi oma huvides.

139

Kui sa oled enese tervenisti olenditele andnud, siis võta see, mida sa ka ei märka oma ihus, ja kasuta teiste heaks.

140

Pea ennast kõige madalamaks ja teist iseeneseks, ning püüdku siis su vahet mitte tegev meel ennast kadedaks ja uhkeks kujustada:

141

«Teda austatakse, mind mitte. Mina ei ole nii rikas kui tema. Teda ülistatakse, mind laidetakse. Mina olen õnnetu, tema aga õnnelik.

142

Mina teen tööd, tema aga mõnuleb. Tema on inimeste seas suur, mina aga tühine ja voorusteta.

143

Kas aga saab olla voorusteta? Kõik on omamoodi vooruslikud. On neid, kellest ma olen madalam, kuid on ka neid, kellest ma olen kõrgem.

144

Kui minu kombed ja mõistmisvõime nõrgenevad, siis on selles süüdi meeleplekid, mitte minu tahe. Ma tahan paraneda ja olen nõus isegi piinadega!

145

Kui tema ei saa mind parandada, miks ta mind siis põlgab? Mis mul tema voorustest, ma olen ju ise vooruslik!

146

Ta suhtub olenditesse kaastundlikult vaid sellepärast, et on sattunud halva sünni kiskja lõugade vahele. Uhkena oma vooruste üle tahab ta jõuda haritlaste sekka.

147

Kui ta näeb enesega võrdset, siis püüab ta tõusta kõrgemale. Ta ei põlga isegi tülisid, et saada vara ja kuulsust!

148

Nähku kõik inimesed minu voorusi! Tema voorustest aga ärgu kuulgu keegi, isegi kui tal neid on!

149

Ma varjan oma puudusi, et mind austataks ja teda mitte. Nüüd olen saanud rikkaks ja mind austatakse,

teda aga mitte!

150

Me oleme pikka aega jälginud seda inetult käituvat kõikide inimeste pilkealust, kelle üle naerdakse alati, ükskõik mida ta ka ei teeks.

151

Tõesti, miks peaksin tolle armetuga võistlema? Temal ei ole ju oidu, head välimust, perekonda ja varandust.

152

Kõik on minu voorustest kuulnud ja mind austatakse kõikjal. Minu juuksed on rõõmust kohevil ja ma naudin ülimat õnne.

153

Kui temal olekski mingi eelis, siis võtaksime selle vägisi ära. Kui ta meie heaks töötama hakkab, siis anname talle vaid hinge seeshoidmiseks.

154

Tuleb teha nii, et ta ei tunneks õnne maikugi. Me seome ta igaveseks ajaks piinade külge. Tema on ju sansaaras meid nii palju piinanud!»

155

Loendamatud aegkonnad on möödunud, sina aga otsid ikka omakasu. Sa oled näinud tohutut vaeva, ometi ei ole sa leidnud muud kui kannatusi.

156

Hakka juba täna tegema seda, mida sulle soovitasin! Ära kahtle, Buddha sõnad ei ole valed! Küll hiljem näed nende väärtust.

157

Kui su varasemad teod ei viinud sind Virgumisele, täiusele ja õnnele, siis miks ei võiks praegused viia.

158

Sellepärast, kuna sa oled oma eneseteadvuse juba paigutanud sellesse, mis on tekkinud teistele kuuluvatest seemne- ja veretilkadest, siis kujusta seda ka teiste sisse.

159

Saades sel viisil teise luurajaks, võta kõik see, mida sa ka ei märkaks oma ihus, ja kujusta seda ka teise heaks!

160

«Mina olen õnnelik, teine – õnnetu; teine on madalal, mina – kõrgel; teine teeb tööd, mina mõnulen,» niiviisi kujusta kadedust iseenese vastu.

161

Lahuta ennast õnnest, seo ennast teise kannatusega. Mida ta ka ei teeks, jälgi tema vigu.

162

Mis vigu teine ka ei teeks, võta need enese peale. Oma väiksematki viga aga näita Suurtele Tarkadele.

163

Ülista teise ülisuurt aulisust ja jäta oma au varju. Tee teise heaks tööd nagu põlatud ori!

164

Ära kiida täiesti vigast 'mina' juhusliku voorusenatukese pärast! Tee kõik, et keegi ei saaks aimugi selle voorustest!

165

Lühidalt: mida halba oled enese peale mõeldes teinud teistele, võta see nüüd olendite peale mõeldes enese kanda.

166

Ära anna 'minale' voli suudki lahti teha, vaid muuda ta noore naise sarnaseks – häbelikuks, hirmunuks

ja kinniseks.

167

«Toimi nii, ole niisugune, seda ei tohi sa teha!» – niimoodi pane ta oma tahte alla ja karista üleastumiste eest:

168

«Kui sina, meel, ei tee nii, nagu ma käsin, siis ma karistan sind, täiesti patust!

169

Kuhugi sa ei põgene, ma jälgin sind ja hävitan su ülbuse. See aeg on möödas, mil sina mind hävitasid.

170

Jäta juba lootus, et ka nüüd saad omakasule mõelda! Teistele müün ma sinu, kes sa ei mõtle oma süüst.

171

Kui ma ei annaks sind teistele, siis oleksin hoolimatu, sest sina annaksid mu põrguvalvurite kätte, selles ei ole kahtlust.

172

Palju kordi oled sa varem ju andnud ja ma olen kaua piinelnud. Meenutades su vaenulikkust, hävitan sinu, omakasuteenri!»

173

Kui sinus on enesearmastust, siis ära armasta ennast! Kui sa soovid ennast hoida, siis ära hoia ennast!

174

Mida rohkem oma ihu pärast muret tuntakse, seda õrnemaks see muutub, kuni lõpuks kokku variseb.

175

Ja isegi siis, kui ta on juba kokku varisenud, ihkab ta ikka nii palju, et maapind ei suuda täita ta soove. Miks siis tema soove õhutada?

176

Kes soovib võimatut, selle meel kattub plekkidega ja ta lootused luhtuvad. Kes aga millegi peale ei looda, sellel õnnestub kõik hästi.

177

Sellepärast ei tohi lubada ihuhimude vohamist. Vaid selline ihaldatud asi toob õnne, mis jäetakse võtmata.

178

Põrmuks on määratud saama see omahoota kuju, mille paneb liikuma miski muu. Miks olen omaks võtnud nii jäledalt roojase kuju?

179

Mis mul sellest moodustisest: on ta elus või surnud? Mis vahe on tema ja porikamaka vahel, et sa püsid, eneseteadvus?

180

Kehast tiivustatu saab tunda asjatuid piinu. Miks vihata või armastada seda, mis on kui puutükk?

181

Kas kaitsen teda või õgivad teda raisakullid, temas ei ole ei armastust ega viha. Miks siis teda armastan?

182

Kui teda solvatakse, siis vihastan. Kui teda austatakse, siis rõõmustan. Ta ju ise ei mõista seda, miks siis näen vaeva?

183

Need, kes minu ihu armastavad, on mu sõbrad. Kõik armastavad oma ihusid, miks nad mulle aga ei meeldi?

184

Sellepärast hülgan ükskõiksena oma ihu maailma hüvanguks. Isegi kui temas on palju puudusi, kasutatagu teda tööriistana!

185

Küllalt ilmaaskeldustest! Käies haritlaste jälgedes meenutan seda, mida on öeldud hoolivusest, ning saan lahti lodevusest ja laiskusest.

186

Eksiteelt meelt lahti rebides keskendun vahetult sellele toetuspunktile, mis eemaldab kõik varjava.

See on «Bodhitšarjāvatāra»

kaheksas peatükk:

ÜLETAV MÕTLUS